

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 109/21
V Luxemburgu 22. júna 2021

Rozsudok vo veci C-439/19
Latvijas Republikas Saeima (Pokutové body)

Právo Únie v oblasti ochrany údajov bráni lotyšskej právnej úprave, ktorá ukladá orgánu pre bezpečnosť cestnej premávky povinnosť sprístupniť verejnosti údaje týkajúce sa pokutových bodov uložených vodičom za dopravné priestupky

Potreba tohto režimu na zabezpečenie sledovaného cieľa, ktorým je zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, nie je preukázaná

B, fyzickej osobe, boli uložené pokutové body za jeden alebo viacero dopravných priestupkov. Tieto pokutové body zapísala Ceļu satiksmes drošības direkcija (Riadiťstvo pre bezpečnosť cestnej premávky, Lotyšsko) do štátneho registra motorových vozidiel a ich vodičov.

Podľa lotyšskej právnej úpravy o cestnej premávke¹ sú informácie o pokutových bodoch uložených vodičom vozidiel zapísané do tohto registra prístupné verejnosti a CSDD ich oznámi každej osobe, ktorá o to požiada, bez toho, aby táto osoba musela preukázať osobitný záujem na získaní týchto informácií, a to aj hospodárskym subjektom na účely opakovaného použitia. Keďže B pochyboval o zákonnosti tejto právnej úpravy, podal ústavnú sťažnosť na Latvijas Republikas Satversmes tiesa (Ústavný súd, Lotyšsko), aby tento súd preskúmal súlad tejto právnej úpravy s právom na rešpektovanie súkromného života.

Ústavný súd dospel k záveru, že v rámci svojho posúdenia tohto ústavného práva musí zohľadniť všeobecné nariadenie o ochrane údajov (ďalej len „GDPR“)². Požiadal teda Súdny dvor, aby objasnil pôsobnosť viacerých ustanovení nariadenia GDPR s cieľom určiť zlučiteľnosť lotyšskej právnej úpravy o cestnej premávke s týmto nariadením.

Súdny dvor svojím rozsudkom, vyhláseným veľkou komorou, rozhodol, že **nariadenie GDPR bráni lotyšskej právnej úprave. Konštatuje, že najmä vzhľadom na cieľ zvýšenia bezpečnosti cestnej premávky, na ktorý sa odvoláva lotyšská vláda, nie je preukázaná nevyhnutnosť oznámenia osobných údajov týkajúcich sa pokutových bodov uložených za dopravné priestupky.** Okrem toho podľa Súdneho dvora takúto právnu úpravu neodôvodňuje ani právo verejnosti na prístup k úradným dokumentom, ani právo na slobodu informácií.

Posúdenie Súdnym dvorom

V prvom rade Súdny dvor rozhodol, že spracúvanie osobných údajov týkajúcich sa pokutových bodov predstavuje „spracúvanie osobných údajov týkajúcich sa uznania viny za trestné činy a priestupky“³, pre ktoré nariadenie GDPR stanovuje zvýšenú ochranu z dôvodu osobitnej citlivosti predmetných údajov.

V tejto súvislosti na úvod poznamenáva, že informácie týkajúce sa pokutových bodov sú osobnými údajmi a že ich oznámenie zo strany CSDD tretím osobám predstavuje spracovanie, ktoré patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia GDPR. Táto pôsobnosť je totiž veľmi široká a na toto zaobchádzanie sa nevzťahujú výnimky z uplatniteľnosti tohto nariadenia.

¹ Článok 14¹ ods. 2 Ceļu satiksmes likums (zákon o cestnej premávke) z 1. októbra 1997 (*Latvijas Vēstnesis*, 1997, č. 274/276).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 1).

³ Článok 10 nariadenia GDPR.

Na jednej strane na toto spracúvanie sa nevzťahuje výnimka týkajúca sa neuplatňovania nariadenia GDPR na spracúvanie vykonávané v rámci činnosti, ktorá nepatrí do pôsobnosti práva Únie.⁴ Túto výnimku treba považovať za ustanovenie, ktorého jediným cieľom je vylúčiť z pôsobnosti tohto nariadenia spracúvanie osobných údajov vykonávané štátnymi orgánmi v rámci činnosti, ktorej cieľom je zabezpečiť národnú bezpečnosť, alebo činnosti, ktorá môže byť zaradená do tej istej kategórie. Tieto činnosti zahŕňajú najmä činnosti, ktorých cieľom je chrániť základné funkcie štátu a základné záujmy spoločnosti. Činnosti týkajúce sa bezpečnosti cestnej premávky však takýto cieľ nesledujú, a teda nemôžu byť zaradené do kategórie činností, ktorých cieľom je ochrana národnej bezpečnosti.

Na druhej strane oznámenie osobných údajov týkajúcich sa pokutových bodov nie je ani spracúvaním, na ktoré sa vzťahuje výnimka stanovujúca neuplatnenie nariadenia GDPR na spracovanie osobných údajov vykonané príslušnými orgánmi v trestných veciach.⁵ Súdny dvor totiž konštatuje, že v rámci výkonu uvedeného oznámenia nemožno CSDD považovať za takýto „príslušný orgán“⁶.

S cieľom určiť, či prístup k osobným údajom týkajúcim sa dopravných priestupkov, akými sú pokutové body, predstavuje spracovanie osobných údajov týkajúcich sa „trestných činov“⁷, na ktoré sa vzťahuje zvýšená ochrana, Súdny dvor konštatuje, pričom sa opiera najmä o genézu nariadenia GDPR, že tento pojem odkazuje výlučne na trestne stíhateľné skutky. Skutočnosť, že v lotyšskom právnom systéme sú dopravné priestupky kvalifikované ako správne delikty, však nie je rozhodujúca na posúdenie, či tieto delikty spadajú pod pojem „trestne stíhateľný skutok“, keďže ide o autonómny pojem práva Únie, ktorý v celej únii vyžaduje autonómny a jednotný výklad. Súdny dvor teda po tom, čo pripomenul tri kritériá relevantné na posúdenie trestnej povahy porušenia, a to právnu kvalifikáciu porušenia vo vnútroštátnom práve, povahu porušenia a stupeň prísnosti uloženej sankcie, rozhodol, že **na predmetné dopravné priestupky sa vzťahuje pojem „trestný čin“ v zmysle nariadenia GDPR**. Pokiaľ ide o prvé dve kritériá, Súdny dvor konštatuje, že aj keď porušenia nie sú vo vnútroštátnom práve kvalifikované ako „trestné činy“, takáto povaha môže vyplývať z povahy porušenia, a najmä z represívneho cieľa sledovaného sankciou, ktorú porušenie môže mať za dôsledok. V prejednávanej veci uloženie pokutových bodov za dopravné priestupky, rovnako ako ďalšie sankcie, ktoré môže ich spáchanie mať za následok, sledujú okrem iného takýto represívny cieľ. Pokiaľ ide o tretie kritérium, Súdny dvor poznamenáva, že iba dopravné priestupky určitej závažnosti zahŕňajú pridelenie pokutových bodov, a teda že takéto priestupky môžu viesť k sankciám určitej prísnosti. Navyše uloženie takýchto bodov sa vo všeobecnosti pripája k uloženej sankcii a kumulácia týchto bodov spôsobuje právne následky, ktoré môžu viesť až k zákazu riadenia motorového vozidla.

V druhom rade Súdny dvor rozhodol, že **nariadenie GDPR bráni lotyšskej právnej úprave, ktorá ukladá CSDD povinnosť sprístupniť verejnosti údaje týkajúce sa pokutových bodov uložených vodičom vozidiel za dopravné priestupky bez toho, aby osoba, ktorá žiada o prístup, musela preukázať osobitný záujem na ich získaní.**

V tomto kontexte Súdny dvor zdôrazňuje, že zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky, ktoré sleduje lotyšská právna úprava, predstavuje cieľ všeobecného záujmu uznaný Úniou, a preto členské štáty môžu kvalifikovať bezpečnosť cestnej premávky ako „úlohu vo verejnom záujme“⁸. Potreba lotyšského režimu oznamovania osobných údajov týkajúcich sa pokutových bodov na zabezpečenie sledovaného cieľa však nie je preukázaná. Na jednej strane totiž lotyšský zákonodarca disponuje mnohými spôsobmi ako možno konať, ktoré by mu umožnili dosiahnuť tento cieľ inými prostriedkami, ktoré menej zasahujú do základných práv dotknutých

⁴ Článok 2 ods. 2 písm. a) nariadenia GDPR.

⁵ Článok 2 ods. 2 písm. d) nariadenia GDPR.

⁶ Článok 3 ods. 7 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/680 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov príslušnými orgánmi na účely predchádzania trestným činom, ich vyšetrovania, odhaľovania alebo stíhania alebo na účely výkonu trestných sankcií a o voľnom pohybe takýchto údajov a o zrušení rámcového rozhodnutia Rady 2008/977/SVV (Ú. v. EÚ L 119, 2016, s. 89).

⁷ Článok 10 nariadenia GDPR.

⁸ Podľa článku 6 ods. 1 písm. e) nariadenia GDPR je spracúvanie osobných údajov zákonné, ak je „nevyhnutné na splnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme...“.

osôb. Na druhej strane treba prihliadať na citlivosť údajov týkajúcich sa pokutových bodov a na skutočnosť, že ich oznámenie verejnosti môže predstavovať závažný zásah do práv na rešpektovanie súkromného života a na ochranu osobných údajov, keďže môže vyvolať nesúhlas spoločnosti a spôsobiť stigmatizáciu dotknutej osoby.

Okrem toho sa Súdny dvor domnieva, že vzhľadom na **citlivosť týchto údajov a závažnosť tohto zásahu do týchto dvoch základných práv majú tieto práva prednosť tak pred záujmom verejnosti na prístupe k úradným dokumentom**, ako je štátny register vozidiel a ich vodičov, ako aj pred právom na slobodu informácií.

V treťom rade Súdny dvor z rovnakých dôvodov rozhodol, že **nariadenie GDPR tiež bráni lotyšskej právnej úprave v rozsahu, v akom povoľuje CSDD oznámiť údaje týkajúce sa pokutových bodov uložených vodičom vozidiel za dopravné priestupky hospodárskym subjektom, aby ich tieto subjekty mohli opakovane používať a oznámiť ich verejnosti.**

Vo štvrtom a poslednom rade Súdny dvor spresňuje, že zásada prednosti práva Únie bráni tomu, aby vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o ústavnej sťažnosti proti lotyšskej právnej úprave, ktorú Súdny dvor označil za nezlučiteľnú s právom Únie, rozhodol zachovať právne účinky tejto právnej úpravy až do dňa vyhlásenia svojho konečného rozsudku.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499